

Sygn. akt III PSKP 89/21

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 27 października 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Robert Stefanicki (przewodniczący)
SSN Romuald Dalewski (sprawozdawca)
SSN Renata Żywicka

w sprawie z powództwa P. S.
przeciwko Urzędowi Wojewódzkiemu w [...]
o odprawę emerytalną,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń
Społecznych w dniu 27 października 2022 r.,
skargi kasacyjnej powoda od wyroku Sądu Okręgowego - Sądu Pracy i
Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie
z dnia 13 marca 2020 r., sygn. akt IV Pa 19/20,

**uchyla zaskarżony wyrok Sądu Okręgowego w Rzeszowie i
przekazuje temu Sądowi sprawę do ponownego rozpoznania i
orzeczenia o kosztach postępowania kasacyjnego.**

UZASADNIENIE

Sąd Rejonowy w Rzeszowie Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych
wyrokiem z dnia 9 grudnia 2019 r., sygn. akt IV P 337/19, w punkcie I zasądził od
pozwanego Urzędu Wojewódzkiego w [...] na rzecz powoda P. S. kwotę 48.860,04

zł brutto tytułem odprawy emerytalnej wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia 1 maja 2019 r. do dnia zapłaty. W punkcie II zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę 3.295,09 zł tytułem zwrotu kosztów procesu, w tym kwotę 2.700,00 zł tytułem kosztów zastępstwa procesowego. Kosztami opłaty sądowej od pozwu, od uiszczenia której powód był zwolniony z mocy ustawy, obciążył pozwanego i nakazał ściągnąć na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Rzeszowie kwotę 2.443,00 zł (pkt III wyroku). Nadał wyrokowi w punkcie I rygor natychmiastowej wykonalności w zakresie kwoty 8.143,34 zł (pkt IV wyroku).

W oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy Sąd pierwszej instancji ustalił, iż powód P. S. odbywał zawodową służbę wojskową w okresie od 15 września 1981 r. do 31 października 2011 r. i z tego tytułu pobiera bezterminowo emeryturę wojskową. W dniu 19 lutego 2016 r. powód został powołany u strony pozwanej na stanowisko dyrektora Wydziału [...] i w związku z tym, jako główny specjalista z umownego stosunku pracy miał udzielony urlop bezpłatny od 19 lutego 2016 r. do czasu ustania stosunku pracy z powołania, na co wyraził zgodę. W dniu 31 sierpnia 2018 r. został odwołany z pełnienia funkcji dyrektora z zachowaniem okresu wypowiedzenia. Następnie powód z dniem 30 listopada 2018 r. stał się niezdolny do pracy i niezdolność ta trwała do 30 kwietnia 2019 r., tj. do daty ustania stosunku pracy. Ustalono także, iż 29 listopada 2018 r. strona pozwana sformułowała pismo informujące, iż w związku z zakończeniem z dniem 30 listopada 2018 r. urlopu bezpłatnego, od 1 grudnia 2018 r. wyznaczono mu stanowisko głównego specjalisty do spraw dyżurów operacyjnych w Wojewódzkim Centrum Zarządzania Kryzysowego w Wydziale [...] w Urzędzie wojewódzkim w [...]. Pozostałe warunki zatrudnienia pozostały bez zmian. W dniu 21 stycznia 2019 r. powód złożył oświadczenie o wypowiedzeniu umowy o pracę z zachowaniem okresu wypowiedzenia, ze skutkiem na dzień 30 kwietnia 2019 r.

Sąd Rejonowy ustalił, że strona pozwana wystawiła dwa świadectwa pracy. Jedno w dniu 3 grudnia 2018 r. obejmujące stosunek pracy z powołania od 19 lutego 2016 r. do 30 listopada 2018 r. oraz drugie w dniu 30 kwietnia 2019 r. na okres zatrudnienia w Urzędzie Wojewódzkim w [...] od 2 czerwca 2011 r. do 30 kwietnia 2019 r. Końcowo ustalono, iż w dniu 21 maja 2019 r. powód zwrócił się do pozwanego o wypłatę odprawy emerytalnej, w odpowiedzi na co pozwany w dniu

13 czerwca 2019 r. odmówił jej wypłaty. Sąd wskazał, iż podstawę prawną roszczenia powoda stanowi art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej oraz art. 92 k.p. Zgodnie z powołanymi przepisami pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę lub rentę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Jest to świadczenie jednorazowe, mające na celu materialne wsparcie pracownika. Sąd podnosił, iż w przypadku powoda minimalny standard jest podwyższony, gdyż ustawa o służbie cywilnej przewiduje sześciomiesięczne wynagrodzenie.

Sąd pierwszej instancji stwierdził, że nieuprawnione jest twierdzenie, iż ustawodawca łączy prawo do odprawy emerytalnej z powszechnym wiekiem emerytalnym i powszechnym systemem emerytalnym. W jego ocenie powód z dniem 1 maja 2019 r. zmienił status z emeryta pracownika na emeryta i to rodzi prawo do odprawy emerytalnej. Na poparcie swojego stanowiska Sąd pierwszej instancji powołał liczne orzecznictwo Sądu Najwyższego, jak też Sądów Okręgowych. Przechodząc do wysokości odprawy wskazał, iż winna być ona ustalona na podstawie stanowiska dyrektora Wydziału [...], które zajmował przed powstaniem niezdolności do pracy. Przywołał rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Socjalnej z 8 stycznia 1997 r. w sprawie szczegółowych zasad udzielania urlopu wypoczynkowego, ustalania i wypłacania wynagrodzenia za czas urlopu oraz ekwiwalentu pieniężnego za urlop. Stwierdził, iż należy odnosić się do wynagrodzenia wypłacanego, a nie potencjalnego. W sytuacji powoda potencjalnym jest wynagrodzenie za pracę na stanowisku głównego specjalisty, bowiem od lutego 2016 r. nie świadczył pracy w tym charakterze.

Uwzględniając powyższe Sąd zasądził od pozwanego na rzecz powoda odprawę emerytalną w wysokości 48.860,04 zł. O odsetkach orzekł zgodnie z wymagalnością odprawy emerytalnej potwierdzoną wyrokiem Sadu Najwyższego z dnia 29 kwietnia 1998 r., I PKN 508/97. Kierując się przedłożonym spisem kosztów doliczył do kosztów zastępstwa procesowego koszty stawienia pełnomocnika powoda na dwa terminy rozprawy. O opłacie orzekł w oparciu o art. 13 i art. 113 ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych oraz § 2 pkt 5 i § 9 ust. 1 pkt 2

rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych.

Apelację od wyroku Sądu Rejonowego z dnia 9 grudnia 2019 r. wniosła strona pozwana Urząd Wojewódzki w [...].

Wyrokiem z dnia 13 marca 2020 r. Sąd Okręgowy w Rzeszowie zmienił zaskarżony wyrok w całości w ten sposób, że powództwo oddalił i zasądził od powoda P. S. na rzecz strony pozwanej Urzędu Wojewódzkiego w [...] kwotę 2.700 zł (dwa tysiące siedemset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego za pierwszą instancję oraz zasądził od powoda P.S. na rzecz strony pozwanej Urzędu Wojewódzkiego w [...] kwotę 1.350 zł (tysiąc trzysta pięćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym oraz 100 zł (sto złotych) tytułem zwrotu kosztów postępowania apelacyjnego.

Sąd Okręgowy podzielił ustalenia faktyczne poczynione przez Sąd I instancji, stwierdzając, że Sąd Rejonowy przeprowadził postępowanie dowodowe w oparciu dowody z przedstawionych dokumentów, lecz uznał, że zgłaszane jednak w środku odwoławczym zarzuty skutkowały koniecznością ponownej analizy materiału dowodowego i odpowiednim zastosowaniem przepisów prawnych. Zgodnie z art. 92¹ k.p. pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego wynagrodzenia. Pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa. Do powoda znajduje także zastosowanie art. 94 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, zgodnie z którym członkowi korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli członek korpusu służby cywilnej przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Warunkiem zatem uzyskania odprawy emerytalnej jest spełnienie wymagań uprawniających do uzyskania wskazanego świadczenia (emerytury, renty) z ubezpieczenia społecznego oraz związek między ustaniem zatrudnienia i w jego wyniku przejście

na emeryturę lub rentę. Dopiero łączne spełnienie obu tych warunków uprawnia do odprawy, której celem jest złagodzenie skutku utraty zarobku z pracy. Spełnienie warunku uzyskania uprawnień do każdego z tych świadczeń określają przepisy dotyczące ubezpieczenia społecznego. Zdaniem Sądu drugiej instancji w przedmiotowej sprawie bezspornym jest, iż powód w okresie od 15 września 1981 r. do 31 października 2011 r. odbył zawodową służbę wojskową i z tego tytułu pobiera emeryturę wojskową przyznaną bezterminowo. Prawo do odprawy pieniężnej ocenia się według stanu prawnego obowiązującego w dniu ustania stosunku pracy (wyrok Sądu Najwyższego z 20 września 2005 r., II PK 20/05, OSNP 2006 nr 15-16, poz. 230). Jednakże związek czasowy lub funkcjonalny między rozwiązaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę zostaje zachowany w pewnych wypadkach także wtedy, gdy spełnienie wszystkich przesłanek nabycia prawa do emerytury nie nastąpiło przed rozwiązaniem stosunku pracy, lecz w niedalekiej przyszłości po tej dacie (wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 26 lipca 2018 r., III APa 53/17). Przepis art. 24 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych stanowi, iż ubezpieczonym urodzonym po dniu 31 grudnia 1948 r. przysługuje emerytura po osiągnięciu wieku emerytalnego wynoszącego co najmniej 60 lat dla kobiet i co najmniej 65 lat dla mężczyzn, z zastrzeżeniem art. 46, 47, 50, 50a, 50e i 184. Stosunek pracy z powodem urodzonym w dniu 16 czerwca 1962 r. ustał z dniem 30 kwietnia 2019 r. Powód miał wówczas ukończone 56 lat. Nie spełniał zatem warunków do uzyskania prawa do emerytury z powszechnego systemu ubezpieczeń. Sąd Najwyższy w uchwale z dnia 3 marca 1989 r., III PZP 7/89 (OSNCP 1990 nr 6, poz. 77) stwierdził, że rozwiązanie umowy o pracę przed osiągnięciem przez pracownika wieku emerytalnego nie jest rozwiązaniem w związku z przejściem na emeryturę i nie uprawnia do odprawy, ponieważ nie spełnia warunku nabycia uprawnień emerytalnych, podobnie jak w przypadku braku dostatecznie długiego okresu zatrudnienia.

W ocenie Sądu Okręgowego w przedmiotowej sprawie brak jest związku pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę, bowiem powód nie spełniał przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury z powszechnego systemu. Zdaniem tego Sądu powód niewątpliwie powrócił do

statusu emeryta wojskowego, jednakże pozostaje to bez wpływu na uprawnienie do oprawy emerytalnej przyznawanej w oparciu o art. 92¹ k.p., czy też art. 94 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej. Powód nabył prawo do emerytury wojskowej po zakończeniu służby w październiku 2011 r. i świadczenie to pobierał. Pracę natomiast podjął za zgodą dowódcy [...] Okręgu Wojskowego z dnia 1 czerwca 2011 r. z tym dniem. Sąd popiera pogląd, iż związek czasowy nie istnieje, gdy pracownik nabył w czasie zatrudnienia prawo do emerytury lub renty i kontynuując pracę korzystał z jednego z tych świadczeń, a następnie doszło do rozwiązania stosunku pracy (K. Rączka, komentarz do art. 94 ustawy o służbie cywilnej, LexisNexis 2010). Sąd drugiej instancji zauważył, że odprawa emerytalna ma charakter świadczenia socjalnego związanego z przejściem pracownika na emeryturę i ma na celu ułatwienie przystosowania się do nowych warunków materialnych związanych z utratą prawa do wynagrodzenia w dotychczasowej wysokości. W ocenie Sądu drugiej instancji rację ma strona pozwana, iż doszło do naruszenia art. 92¹ k.p., bowiem nie zachodzi związek pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę. W zakresie ubezpieczeń społecznych nie zaszły żadne zmiany w sytuacji powoda. Na dzień ustania stosunku pracy, tj. 30 kwietnia 2019 r. nie spełniał on warunków wymaganych przy przyznaniu prawa do emerytury. Mając powyższe rozważania na względzie zaskarżone orzeczenie Sądu Rejonowego w Rzeszowie jako wadliwe w myśl art. 386 § 1 k.p.c. musiało zostać zmienione. Powództwo zgłoszone przez powoda domagającego się przyznania odprawy emerytalnej zostało oddalone, o czym orzeczono pkt I. 1 wyroku. Od powoda Sąd zasądził też zwrot kosztów zastępstwa procesowego strony przeciwnej - pkt I. 2. wyroku, a orzeczenie w tym przedmiocie uzasadnia treść art. 98 k.p.c. oraz § 9 ust. 1 pkt 2 w zw. z § 2 pkt 5 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

Powyższy wyrok został zaskarżony przez powoda w całości skargą kasacyjną.

Powód zarzucił zaskarżonemu wyrokowi:

1) naruszenie prawa materialnego, tj. art. 92¹ § 1 Kodeksu pracy (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 1320, dalej: k.p.), przez jego błędną wykładnię

polegającą na uznaniu, że niezbędną przesłanką nabycia przez pracownika prawa do odprawy emerytalnej jest osiągnięcie przez pracownika powszechnego wieku emerytalnego określonego przepisami ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 53., dalej: ustawa o emeryturach i rentach z FUS), podczas gdy prawidłowa wykładnia art. 92¹ § 1 k.p., potwierdzona stanowiskiem orzecznictwa i judykatury wskazuje, iż przepis ten nie uzależnia nabycia prawa do odprawy emerytalnej od osiągnięcia przez pracownika powszechnego wieku emerytalnego, ani nie zawiera odesłania do stosowania przepisów ustawy o emeryturach i rentach z FUS, gdyż prowadziłoby to do bezprawnego pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej pracowników nabywających prawo do emerytury na podstawie przepisów odrębnych (np. w związku z pracą w szczególnych warunkach czy pomostowych);

2) naruszenie prawa materialnego - art. 92¹ § 1 k.p. poprzez jego błędną wykładnię polegającą również na uznaniu, iż nie istnieje żaden związek - funkcjonalny, czasowy, pomiędzy ustaniem stosunku pracy a przejściem na emeryturę lub rentę w sytuacji, gdy powód jako pracownik-emeryt miał przyznane prawo do emerytury na podstawie odrębnych przepisów przed podjęciem zatrudnienia u pozwanego i pobierał to świadczenie w czasie trwania zatrudnienia, podczas gdy prawidłowa wykładnia przepisu art. 92¹ § 1 k.p. nie ogranicza nabycia prawa do odprawy emerytalnej pracownikowi - emerytowi, o ile wcześniej takiego świadczenia nie otrzymał;

3) naruszenie prawa materialnego - art. 92¹ § 1 k.p. w związku z art. 94 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 265, dalej: ustawa o służbie cywilnej) poprzez jego niewłaściwe zastosowanie, tj. niezastosowanie w sytuacji, gdy powód wykazał spełnienie wszystkich przesłanek warunkujących przyznanie mu prawa do odprawy emerytalnej w wysokości 6-miesięcznego wynagrodzenia za pracę.

Mając na względzie powyższe zarzuty, wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania Sądowi drugiej instancji oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz skarżącego kosztów postępowania kasacyjnego według norm prawem przepisanych lub nakazanie

rozstrzygnięcia o kosztach Sądowi drugiej instancji; ewentualnie - w przypadku ziszczenia się przesłanek z art. 398¹⁶ k.p.c. - uchylenie zaskarżonego wyroku w całości i jego zmianę poprzez orzeczenie co do istoty sprawy i oddalenie apelacji pozwanego w całości. Strona pozwana, w odpowiedzi na skargę kasacyjną, wniosła o jej oddalenie i zasądzenia od strony powodowej na swoją rzecz kosztów postępowania kasacyjnego.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Skarga kasacyjna jest uzasadniona.

W piśmiennictwie i judykaturze wskazuje się, że odprawa emerytalna (rentowa) jest świadczeniem socjalnym związanym z zakończeniem aktywności zawodowej, które ma ułatwić pracownikowi przystosowanie się do nowych warunków życiowych, złagodzić skutki materialne i moralne zmiany statusu osoby czynnej zawodowo, która staje się z dnia na dzień beneficjentem świadczeń długoterminowych z ubezpieczenia społecznego. Przepis art. 92¹ Kodeksu pracy w § 1 stanowi, że pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości 1-miesięcznego wynagrodzenia. Przepis ten w § 2 ustala ponadto zasadę, że pracownik, który otrzymał odprawę, nie może ponownie nabyć do niej prawa.

Zgodnie natomiast z art. 94 ust. 1 ustawy z dnia 21 listopada 2008 r. o służbie cywilnej (jednolity tekst: Dz.U. z 2020 r., poz. 265), członkowi korpusu służby cywilnej, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę z tytułu niezdolności do pracy lub emeryturę, przysługuje jednorazowa odprawa w wysokości trzymiesięcznego wynagrodzenia, a jeżeli członek korpusu służby cywilnej przepracował co najmniej 20 lat w służbie cywilnej, jednorazowa odprawa przysługuje w wysokości sześciomiesięcznego wynagrodzenia. Przepis ten wykazuje duże podobieństwo do art. 92¹ § 1 k.p., w myśl którego pracownikowi spełniającemu warunki uprawniające do renty z tytułu niezdolności do pracy lub emerytury, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na rentę lub emeryturę, przysługuje odprawa pieniężna w wysokości jednomiesięcznego

wynagrodzenia, w obu z nich mowa bowiem o odprawie emerytalnej przysługującej z tytułu "przejścia" na rentę lub emeryturę. Podobnego sformułowania (o "przechodzeniu" na emeryturę) używają też inne pragmatyki służbowe przewidujące prawo do odprawy emerytalnej. Powyższe przepisy wielokrotnie był przedmiotem wykładni Sądu Najwyższego, w tym także odnosiły się do sytuacji takiej, w jakiej znalazł się powód, a więc gdy pracownik, już jako emeryt wojskowy, podjął pracę w ramach stosunku pracy. Tymczasem w przedmiotowej sprawie Sąd drugiej instancji uznał, iż brak jest związku pomiędzy ustaniem stosunku pracy, a przejściem na emeryturę, bowiem powód nie spełniał przesłanek warunkujących przyznanie prawa do emerytury z powszechnego systemu. Zdaniem tego Sądu powód niewątpliwie powrócił do statusu emeryta wojskowego, jednakże pozostaje to bez wpływu na uprawnienie do odprawy emerytalnej, gdyż związek czasowy nie istnieje, gdy pracownik nabył w czasie zatrudnienia prawo do emerytury lub renty i kontynuując pracę korzystał z jednego z tych świadczeń, a następnie doszło do rozwiązania stosunku pracy. W zakresie ubezpieczeń społecznych nie zaszły żadne zmiany w sytuacji powoda. Z takim stanowiskiem Sądu Okręgowego nie można jednak się zgodzić. W aktualnym orzecznictwie Sądu Najwyższego wyjaśnione już zostało, że okoliczność zatrudnienia w ramach stosunku pracy, przy jednoczesnym pobieraniu świadczenia emerytalno-rentowego, nie przekreśla prawa do odprawy emerytalnej (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 11 lutego 2021 r., II PSKP 9/21, LEX nr 3149391). Przyjęto w nim bowiem, że zamiana statusu pracownika lub pracownika-rencisty/emeryta na status wyłącznie emeryta, nawet jeśli do nabycia prawa do świadczenia emerytalnego, stwierdzonego decyzją organu rentowego, dochodzi przed podjęciem zatrudnienia u pracodawcy, do którego uprawniony kieruje roszczenie o odprawę emerytalną i bez względu na fakt pobierania tego świadczenia, jest wystarczającą przesłanką do uwzględnienia żądania pracownika (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 grudnia 1993 r., I PRN 111/93, OSNC 1994 nr 12, poz. 243; z dnia 6 czerwca 2000 r., I PKN 700/99, OSNAPIUS 2001 nr 15, poz. 486). Zmiana statusu pracownika lub pracownika - emeryta na status wyłącznie emeryta jest przejściem na emeryturę w rozumieniu kodeksu pracy. Następuje ono zawsze i tylko przez ustanie stosunku pracy. Dopóki bowiem trwa stosunek pracy osoba posiadające ustalone prawo do emerytury lub

pobierająca to świadczenie nie przestaje być pracownikiem. Zmiana statusu prawnego pracownika, również pracownika posiadającego równocześnie niejako podwójny status (pracownika i emeryta), wyraża się w tym, że traci on ten status i staje się emerytem, a przy tym jest to następstwem ustania jego stosunku pracy pozostającego w związku z przejściem na emeryturę. Dla tak rozumianego przejścia na emeryturę pozostaje bez znaczenia okoliczność nabycia uprawnień do emerytury przed nawiązaniem stosunku pracy, chyba że pracownik już wcześniej skorzystał z uprawnienia do takiej odprawy. W uzasadnieniu uchwały Sądu Najwyższego z dnia 7 stycznia 2000 r., III ZP 18/99 (OSNAPIUS 2000 nr 24, poz. 888), podkreślono, że przy ocenie łączności pomiędzy zdarzeniem w postaci rozwiązania stosunku pracy a nabyciem przez pracownika uprawnień rentowych nie można tracić z pola widzenia ważnej okoliczności, że rozwiązanie stosunku pracy doprowadziło do skorzystania przez pracownika z przysługujących mu uprawnień z ubezpieczenia społecznego. Pomiedzy rozwiązaniem stosunku pracy a nabyciem prawa do emerytury nie musi zachodzić związek przyczynowy, a więc, że przyczyną rozwiązania stosunku pracy nie musi być zamiar przejścia pracownika czy chęć "odesłania" pracownika (przez pracodawcę) na rentę lub emeryturę, bowiem w pojmowaniu "przejścia" pracownika na emeryturę lub rentę chodzi o definitywną utratę statusu pracownika (nawet gdy temu statusowi towarzyszy pobieranie świadczenia emerytalnego lub rentowego).

Sąd Najwyższy podziela także argumentację przedstawioną w uzasadnieniu wyroków z dnia 9 grudnia 2015 r., I PK 1/15, LEX nr 1959540 oraz z dnia 12 kwietnia 2022 r., II PSKP 86/21, LEX nr 3404786, że nie ma podstaw do uznania, iż prawo do odprawy z art. 92¹ § 1 k.p. uwarunkowane jest "przejściem na emeryturę z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych". Na aprobatę zasługuje wyrażone w nich stanowisko, że przepis ten nie formułuje takiego wymagania, jak czynił to wprost art. 39 k.p. w brzmieniu obowiązującym przed 1 czerwca 2004 r., a zaprezentowana wykładnia prowadziłaby do pozbawienia prawa do odprawy emerytalnej zarówno pracownika, którego stosunek pracy ustał w związku z przejściem na emeryturę, co prawda przewidzianą w art. 24 ust. 2 i ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (jednolity tekst: Dz.U. z 2015 r., poz. 748 z późn. zm.), jednak przysługującą z odrębnego Funduszu

Emerytur Pomostowych (art. 29 ust. 1 i art. 32 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych; jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 1924 z późn. zm.), jak i pracownika, który w sytuacji zbiegu prawa do emerytury z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych oraz emerytury wojskowej wybrał to ostatnie świadczenie, jako korzystniejsze (por. w tym zakresie wyrok Sądu Najwyższego z dnia 4 grudnia 2013 r., II UK 223/13, LEX nr 1394110 i powołane w nim orzecznictwo). Także w wyroku z dnia 11 października 2007 r., III PK 40/07 (LEX nr 338805) Sąd Najwyższy przyjął, iż pobieranie emerytury policyjnej w trakcie wykonywania pracy w ramach stosunku pracy i powrót po ustaniu tego stosunku do statusu "emeryta policyjnego" nie pozbawia pracownika prawa do odprawy emerytalnej przewidzianej w art. 92¹ § 1 k.p. Stanowisko to jest aktualne także w przypadku odprawy emerytalnej na podstawie art. 94 ust. 1 ustawy o służbie cywilnej, w którym także mowa o "przejściu na emeryturę".

Reasumując należy stwierdzić, iż przepis art. 92¹ § 1 Kodeksu pracy nie uzależnia nabycia prawa do odprawy emerytalnej od spełnienia warunków wynikających z przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a zatem skarga kasacyjna jest uzasadniona w sposób skutkujący uchynieniem zaskarżonego orzeczenia w całości.

Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398¹⁵ § 1 k.p.c. oraz art. 108 § 2 k.p.c. w związku z art. 398²¹ k.p.c., orzekł jak w sentencji.

[as]

I.n